Nelson Goerner

Warsaw Philharmonic

Kazimierz Kord

Chopin

Fantasia Op. 13

Piano Concerto No. 1

accord CD

F R Y D E R Y K C H O P I N

(1810-1849)

1 **Fantazja A-dur na tematy polskie op. 13** 14’35
Fantasia on Polish Airs in A major Op. 13

Koncert fortepianowy e-moll op. 11
Piano Concerto in E minor Op. 11

2 *Allegro maestoso* 19’48
3 *Romanza* 9’59
4 *Rondo* 9’47

TT: 54’12

NELSON GOERNER – *fortepian / piano*

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Narodowej w Warszawie
Warsaw Philharmonic – National Orchestra of Poland
KAZIMIERZ KORD – ***dyrygent / conductor***

Nagranie zrealizowano podczas koncertu w Sali Koncertowej Filharmonii Narodowej
w Warszawie, 28 i 29 października 1995 roku
Recorded live at Warsaw Philharmonic Concert Hall, October 28 - 29, 1995

Fryderyk Chopin

Fantazja na tematy polskie op. 13

Koncert e-moll op. 11

Fryderyk Chopin pozostawił niewiele utworów przeznaczonych na fortepian i orkiestrę. Oprócz dwóch *Koncertów* mamy jeszcze *Wariacje op. 2* na temat Mozarta, *Andante spianato i Wielkiego Poloneza Es-dur op. 22* (którego zresztą najczęściej wykonuje się w wersji na fortepian solo), *Rondo a la krakowiak op. 14* i *Fantazję na tematy polskie A-dur op. 13*. Są to w większości dzieła powstałe jeszcze we wczesnym okresie jego twórczości. Pierwsze szkice do *Fantazji* kompozytor zanotował pod koniec 1828 roku. Był wówczas studentem trzeciego, ostatniego roku w warszawskiej Szkole Głównej Muzyki w klasie Józefa Elsnera. Wielki ten pedagog dbał o wszechstronny rozwój swojego wychowanka, doskonale zdając sobie sprawę z jego niezwykłych możliwości. Ciekawy jest fakt, że wszystkie utwory przeznaczone na fortepian z orkiestrą Chopin napisał właśnie w okresie nauki u Elsnera. Były więc one bezpośrednim rezultatem studiów i odpowiedzią na wskazówki dydaktyczne profesora, pragnącego rozwinąć u Chopina te umiejętności, które sam uważał za najbardziej przydatne, dostrzegając jednak indywidualne predylekcje swego genialnego studenta. W tej fazie twórczości wyraźnie widać zafascynowanie Chopina wirtuozerią instrumentalną i możliwościami pianistycznymi. Nie bez znaczenia były również osobiste spotkania kompozytora z najsławniejszymi wirtuozami tamtych czasów – Hummlem, Szymanowską, Paganinim czy Lipińskim. Jeszcze ciekawsze wydaje się tło historyczne: fakty polityczne i artystyczne, z którymi młody Chopin wówczas się stykał. Oto bowiem w tym samym mniej więcej czasie Piotr Wysocki zawiązuje

swe tajne Sprzysiężenie w Szkole Podchorążych, Paganini z Lipińskim staczają w Warszawie olśniewający muzyczny pojedynek (mający uświetnić uroczystości koronacyjne cara Mikołaja I na króla Polski), w Teatrze Wielkim wystawiane są nowe dzieła Aubera, Rossiniego i Webera, Mickiewicz tworzy swego *Konrada Wallenroda*, a w końcu listopada w Wiedniu umiera Franciszek Schubert...

W swoim *opus 13* jako materiał tematyczny wykorzystał Chopin melodie o charakterze narodowym, czy wręcz ludowym (bardzo popularna w tych czasach anonimowa sielanka *Laura i Filon – Już miesiąc zeszedł*, do tekstu Franciszka Karpińskiego, *Krakowiak*, kołomyjka kompozycji Karola Kurpińskiego, która zdaniem Tadeusza A. Zielińskiego pochodziła z, zaginionego później, jego wodewilu, oraz ludowy autentyk: zasłyszana prawdopodobnie w majątku Wodzińskich na Kujawach melodia *Jedzie Jasio od Torunia*, która w istocie rzeczy jest kujawiakiem). Utwór rozpoczyna się rozbudowaną, niezwykle nastrojową i kunsztowną introdukcją, w której dał Chopin przedsmak tego, co wnet znajdzie się w środkowych częściach *Koncertów*. Wszystkie tematy *Fantazji* zostały opracowane w sposób niebywale zręczny i pomysłowy, tak, że tworzą one spójną i niepodzielną całość, obficie wyposażoną w efekty wirtuozowskie (które, jak wspomniałem, miały wówczas dla Chopina spore znaczenie). Jest to dzieło bardzo efektowne, stawiające przed solistą spore wymagania, zwłaszcza w zakresie właściwego utrafienia w ludowo-polski koloryt i nieco sentymentalny, sielankowy ton. 3 marca 1830 roku w domowym salonie spróbował Chopin z małym zespołem pod dyrekcją Kurpińskiego owej *Fantazji* (wraz z *Koncertem f-moll*). W rezultacie 5 marca w „Kurierze Warszawskim" napisano: „Młody wirtuoz grał swój koncert i potpuri z tematów rozmaitych, a szczególniej na nutę narodowej piosenki *Już miesiąc zeszedł* oraz Krakowiaka [Dumkę] Kurpińskiego itp. Powtarzamy zdanie najznakomitszych osób: »Młody Szopen przewyższa wszystkich fortepianistów, którychśmy tu słyszeli. Jest to Paganini fortepianowy...«" [1] Dwa tygodnie później prezentacja (na pierwszym własnym publicznym koncercie Chopina) obydwu dzieł w Teatrze Narodowym wywołała znaczny entuzjazm, choć według kompozytora „Potpury na temata polskie zupełnie celu nie dopięły", za co prawdopodobnie odpowiedzialność ponosił

zbyt słaby, cichy instrument. Mimo to 18 marca w „Kurierze Polskim" ukazała się znakomita recenzja z tego wydarzenia, pióra Maurycego Mochnackiego.

Swym własnym językiem Chopin przemówił dopiero w *Koncertach*. Z obu dzieł tego gatunku *Koncert e-moll op. 11* powstał, wbrew numeracji opusowej, jako drugi. Wzorem dla kompozytora były tu wirtuozowskie dzieła koncertowe Hummla, Kalkbrennera (któremu *Koncert e-moll* jest dedykowany), Riesa czy Fielda (koncerty Beethovena były wówczas w Warszawie prawie całkowicie nieznane) – jednak ich klasyczna forma otrzymała tu nową, prawdziwie romantyczną treść. Styl *brillant*, w którym dzieła Chopina są utrzymane, charakterystyczny dla okresu, w którym powstawały, doprowadza tu kompozytor do granic ostatecznych i jednocześnie jego rozwój zamyka. Oba *Koncerty* utrzymane są w formie trzyczęściowej, z których pierwsza jest allegrem sonatowym, druga ma improwizacyjny charakter romansu, a ostatnia formę popisowego ronda. *Koncert e-moll* Chopin ukończył w sierpniu 1830 roku, wcześniej sprawozdając swemu przyjacielowi, Tytusowi Woyciechowskiemu, postępy w pracy nad nim. Oddajmy zatem głos kompozytorowi: „*Adagio od nowego Koncertu jest E-dur. Nie ma to być mocne, jest ono więcej romansowe, spokojne, melancholiczne, powinno czynić wrażenie miłego spojrzenia w miejsce, gdzie stawa tysiąc lubych przypomnień na myśli. – Jest to jakieś dumanie w piękny czas wiosnowy, ale przy księżycu. Dlatego też akompaniuję go s o r d i n a m i, to jest skrzypcami przytłumionymi gatunkiem grzebieni, które okraczając strony dają im jakiś nosowy, srebrny tonik. Może to jest złe, ale czemu się wstydzić źle pisać pomimo swojej wiedzy – skutek dopiero błąd okaże*". (List z 15 maja 1830). W końcu września tego samego roku odbył dwie próby z kwartetem smyczkowym, a później z orkiestrą, lecz „*prócz trąb i kotłów*". Publicznie przedstawił Chopin swe dzieło na koncercie w Teatrze Narodowym 11 października. Zachował się program tego koncertu: I. Goerner: *Symfonia*, Chopin: *Allegro maestoso* z *Koncertu e-moll*, Soliva: *Aria z chórem* – śpiewa Anna Wołków, Chopin: *Larghetto* i *Rondo* z *Koncertu e-moll*, II. Rossini: *Uwertura* do opery *Wilhelm Tell*, *Aria* z opery *La donna del lago* – śpiewa Konstancja Gładkowska, Chopin: *Fantazja na tematy polskie op. 13*. Gra orkiestra teatralna pod dyr. Carlo Solivy. I znowu najlepszy jest Chopin jako kronikarz swego występu.

W liście do tego samego adresata oznajmia dzień po występie: „*Wczorajszy koncert udał mi się – pospieszam z tym doniesieniem. Powiadam Aśpanu, żem się wcale a wcale nie bał, grał tak, jak kiedy sam jestem, i dobrze było. Pełna sala. Goernera Symfonia zaczęła. Potem moja mość Allegro e-moll, które, jak z płatka wywinął, na Streycherowskim fortepianie się wydać miało. Brawa huczne. Soliwa kontent; dyrygował z powodu swojej arii z chórem, którą Panna Wołków, ubrana jak aniołek w niebieskim, ładnie odśpiewała; po tej arii Adagio i Rondo nastąpiło, po którym pauza między 1-szą a drugą częścią. – Gdy wrócono z bufetu i poschodzono ze sceny, gdzie przybyto dla zdania mi korzystnego raportu efektu, zaczęto 2-gą część od uwertury Wilhelma Tella. Soliwa dyrygował ją dobrze i wielkie zrobiła wrażenie. Istotnie, tą razą Włoch tyle dla mnie grzeczności okazał, że trudno mu się wywdzięczyć – dyrygował potem arię Panny Gładkowskiej, biało, z różami na głowie, do twarzy prześlicznie ubranej, która odśpiewała cavatinę z La donna del lago [...] Po odprowadzeniu ze sceny Panny Gładkowskiej wzięliśmy się do Potpurów na księżyca, co zeszedł itd. Tą razą i ja się rozumiałem, i orkiestra się rozumiała, i parter się poznał. Tą razą dopiero ostatni mazur wzbudził duże brawo, po którym (zwyczajna facecja) wywołano mnie – ani razu nie syknięto, a ja miałem czas 4 razy się ukłonić [...] Gdyby był Soliwa nie wziął moich partycji do domu, nie przejrzał i nie dyrygował tak, że nie mogłem lecieć na złamanie karku, nie wiem, jakby wczoraj było, ale tak nas umiał zawsze wszystkich utrzymać, że nigdy, powiadam Ci, jeszcze z orkiestrą tak mi się spokojnie grać nie zdarzyło.*”

Przy okazji podziwiać możemy piękno stylu Chopinowskiej polszczyzny i dokładność opisu wydarzeń. *Koncert e-moll op. 11* mistrza z Żelazowej Woli należy z pewnością, mimo wielu uwag krytycznych wysuwanych pod jego adresem tak przez współczesnych, jak i później, do najwspanialszych dzieł tego rodzaju w literaturze, mając również znakomitych odtwórców, z których wielu utrwaliło swoje wykonania na płytach.

Paweł Bagnowski

1) cyt. za M. Tomaszewski *Chopin – człowiek, dzieło, rezonans*, Wyd. Podsiedlik, Raniowski i spółka, 1998.

Frédéric Chopin

Fantasia on Polish Airs Op. 13

Piano Concerto in E minor Op. 11

Fryderyk Chopin composed relatively few works for piano and orchestra. Apart from two *Concertos*, they include *Variations Op. 2* on a theme by Mozart, *Andante spianato and Grand Polonaise in E flat major Op. 22* (generally performed in its solo piano version), *Rondo a la Krakowiak Op. 14* and *Fantasia on Polish Airs in A major Op. 13*, in the main written during the composer's youth. Chopin drew his first sketches to *Fantasia* towards the end of 1828, while a final-year student under Josef Elsner at the Warsaw Conservatory. Elsner being well aware of his pupil's exceptional talents wanted to ensure that he received a comprehensive education and it is interesting to note that all his works for piano and orchestra were written during this period. Consequently these early compositions came into being as a direct result of Chopin's studies with Elsner and were a response to the didactic instructions of the professor who wanted his brilliant student to develop skills he himself considered practical, regardless of the composer's personal preferences. Chopin's early creative phase clearly reflects his fascination with instrumental virtuosity and the piano's potential range of resources as well as the influence of composer-virtuosos such as Hummel, Szymanowska, Paganini or Lipiński. In a historical context, political and artistic circumstances surrounding the young Chopin throw an interesting light on the inception of these works. It was about this time that Piotr Wysocki founded his secret Cabal (at the Officer-Cadet Academy), that Paganini and Lipiński fought their dazzling musical duel (designed to add splendour to the coro-

nation ceremonies of Tsar Nicholas I as King of Poland), that the Grand Theatre staged works by Auber, Rossini and Weber, that Mickiewicz wrote his *Konrad Wallenrod* and that Franz Schubert died in November 1828...

The melodies exploited in the thematic material of Chopin's *Opus 13* all have a national and indeed folkloric character (the then popular idyll of unknown origin entitled *Laura and Filon – The Moon has set* to words by Franciszek Karpiński; *Krakowiak* – a kolomyka of works by Karol Kurpiński and according to Tadeusz A. Zieliński, a part of his lost vaudeville piece; and the authentic folk melody of *From Toruń Jasio is Coming*, in fact a kujawiak probably heard on the Wodziński Estate in the Kujawy district of Poland). The work opens with an expansive, exceptionally atmospheric and masterfully designed introduction, foreshadowing the later musical content found in the middle movements of Chopin's *Concertos*. The *Fantasia's* themes are all worked out in a remarkably adept and ingenious manner, forming a cohesive and indivisible whole amply furnished with virtuoso effects (at the time of significance to Chopin, as mentioned earlier). It is an impressive work, which makes great demands on the performer, particularly in terms of adequately expressing its Polish folkloric idiom and its somewhat sentimental and idyllic tone-colour. On 3 March 1830, Chopin's *Fantasia* (together with *Concerto in F minor*) was put to the test during a private salon performance given by a small ensemble directed by Kurpiński. On 5 March the "Warsaw Courier" gave the following account of the event: "The young virtuoso performed his concerto and his potpourri on various themes, namely the national air of *The Moon has Set* and Kurpiński's *Krakowiak* (Dumka) etc. To cite the most distinguished personages present: 'The young Chopin surpasses all pianists we have heard. He is the Paganini of the piano.[1] Two weeks later a performance of both works during a concert at the Grand Theatre (Chopin's first public appearance) elicited enormous enthusiasm, even though according to the composer: *'Potpourri on Polish Airs failed to meet with requirements'*, in all probability due to the inadequacy and poor sound quality of the piano. Notwithstanding, an excellent review penned by Maurycy Mochnacki appeared in the 'Polish Courier' on 18 March.

Chopin's own musical language would be heard for the first time in his *Piano Concertos*. Of the two works he wrote in the genre, *Concerto in E minor Op. 11* was, contrary to its numerical order, the second to be composed. In both instances Chopin drew inspiration from the virtuoso works of Hummel, Kalkbrenner (the dedicatee of *Concerto in E minor*), Ries and Field (Beethoven's concertos were as yet unknown to Warsaw audiences) whose Classical forms the composer treats in a new and thoroughly Romantic manner. The conventional rhetoric of *stile brillante* in which both concertos are maintained, Chopin exploits to the limits of its potential thus bringing its development to a close. Both *Concertos* are in three movements, the first maintained in sonata form, the second in the improvisatory manner of a romance and the third in the form of a 'display' rondo.
Chopin completed his *Concerto in E minor* in August 1830, having earlier reported on its progress in a letter addressed to his friend Tytus Woyciechowski: "*The adagio of my new concerto is in E major. The intention is that it not be dynamic but rather romance-like, tranquil and melancholic, it ought to create an impression of a sympathetic glance towards a place that brings to mind a thousand cherished memories. – It is akin to a springtime reverie, albeit by the light of the moon. For this reason its accompaniment is with* ***sordini****, that is strings muted with a type of comb whose action gives them a somewhat nasal yet silvery tone. Perhaps this is wrong on my part, but why be ashamed of making mistakes in one's writing despite one's knowledge – only the outcome will bring error to light*" (From a letter dated 15 May 1930). Towards the end of September that year, Chopin attended two rehearsals with string quartet and later with orchestra less "*trumpets and timpani*", giving the first public performance of his work on 11 October during a concert at the National Theatre. The concert programme read as follows: Part I: Goerner: *Symphony*, Chopin: *Allegro maestoso* from *Concerto in E minor*, Soliva: *Aria and Chorus* – sung by Anna Wołków, Chopin: *Larghetto* and *Rondo* from *Concerto in E minor*; Part II: Rossini: *Overture* from the opera *Wilhelm Tell*, *Aria* from the opera *La donna del lago* – sung by Konstancja Gładkowska, Chopin: *Fantasia on Polish Airs Op. 13*. The Theatre Orchestra conducted by Carlo Soliva. Once again the best chronicled account of the event is given by Chopin himself in a letter written the fol-

lowing day to the same addressee: "*Yesterday's concert was a success – I hasten to give you this news. I tell you Dear Sir, I felt no trace of fear and played as when alone, and all was well. A full house. First of all, Goerner's Symphony. Then my very own Allegro E minor played on my Streycher piano with everything seemingly turning up trumps. Rapturous applause. Soliwa content; conducted his aria and chorus which Miss Wołków, dressed like an angel in blue, sang well; after the aria my Adagio and Rondo followed by an interval between the 1st and second half. – When all returned from the buffet and vacated the stage where they had come to relay favourable reports of the impression I had made – the second half began with the Wilhelm Tell overture. Soliwa conducted well and the piece had a huge impact. Indeed on this occasion the Italian has rendered me such service that I remain forever in his debt. – next he conducted Miss Gładkowska's aria, who beautifully dressed in becoming white with roses in her hair, sang the cavatina from La donna del lago(…). Having escorted Miss Gładkowska off stage, we addressed ourselves to the Potpourris on the theme of that setting moon etc. This time even I understood myself, the orchestra empathized and the house approved. This time the final mazurka elicited huge applause, after which (in customary fashion) I was summoned - not a single hiss was heard – and had time to take 4 bows (…) Had Soliwa not taken my scores to study at home, and conducted in a manner allowing me to rush at breakneck speed, I cannot say what the outcome would have been, yet he managed to keep us together throughout, to the extent I must tell You, that never before in my experience, has playing with orchestra been so poised.*" The elegance of Chopin's literary style and his accuracy in describing events is also worthy of admiration. *Concerto in E minor* by the Maestro from Żelazowa Wola, despite the many judgmental comments made by critics past and present, remains one of the finest works in the genre and continues to be performed by outstanding musicians, many of whose performances have been recorded.

Paweł Bagnowski

Translation: Anna Kaspszyk

1) quot. M. Tomaszewski – *Chopin – the Man, the Music, the Resonance* published by Podsiedlik, Raniowski & Co. 1998).

NELSON GOERNER

Urodzony w 1969 roku w San Pedro, należy do najwybitniejszych pianistów swojej generacji. Naukę gry na fortepianie, którą rozpoczął pod kierunkiem Jorge Garrubby, kontynuował następnie w Konserwatorium w Buenos Aires u Juana Carlosa Arabiana i Carmen Scalcione. W 1986 roku zdobył I nagrodę w Konkursie Pianistycznym im. F. Liszta w Buenos Aires. Na jego niepospolity talent zwróciła uwagę Martha Argerich, dzięki której otrzymał stypendium CIMAE – Art and Science Foundation i Mozarteum Argentino – oraz rozpoczął studia w Konserwatorium Genewskim. Ukończył je w 1990 roku z najwyższym wyróżnieniem w klasie Marii Tipo. Tego samego roku zdobył I nagrodę na Konkursie w Genewie. Po sukcesie tym otrzymał liczne propozycje występów w prestiżowych salach koncertowych oraz zaproszenia od wielu orkiestr: m.in. Orkiestry Szwajcarii Romańskiej, z którą wykonał *Koncert e-moll* Chopina. Odbył tournée po Japonii (1991), dał serię recitali w Paryżu, Monachium, Frankfurcie, Genewie i Stuttgarcie. W marcu 1993 roku sukcesem artysty stał się podwójny debiut w Londynie: recital w Royal Festival Hall oraz występ z Philharmonia Orchestra pod batutą Clausa Petera Flora z *Koncertem c-moll KV 491* Mozarta. W sezonie 1994/5 pianista po raz drugi koncertował w Japonii. W Berlinie wystąpił z Deutsche Symphonie Orchester pod dyrekcją Andrew Daviesa (*Koncert c-moll KV 491* Mozarta), a w Royal Festival Hall wykonał *Wariacje* Dohnanyiego z London Philharmonic Orchestra. W tym samym sezonie grał również w Hollywood Bowl z Los Angeles Philharmonic Orchestra pod dyrekcją Davida Zinmana. Koncertował z takimi orkiestrami jak Nowa Moskiewska Orkiestra Symfoniczna (Paryż – Théâtre des Champs Élysées), Philharmonia Orchestra, Royal Scottish National Orchestra, Montreal Symphony i in. W 1993 roku wystąpił na prestiżowym festiwalu w Lucernie w 50 rocznicę śmierci Rachmaninowa. Jego wysoko przez krytyków ocenianą grę poznała też publiczność San Francisco, Mediolanu, Londynu, Istambułu, Waszyngtonu.

Tuż przed jego przyjazdem do Warszawy na Konkurs Chopinowski odbył się zorganizowany przez BBC debiut pianisty w Wigmore Hall w Londynie, w całości poświęcony muzyce Chopina. Po tym recitalu Nelson Goerner otrzymał od firmy EMI propozycję

ekskluzywnego kontraktu na nagrania kilku recitali chopinowskich. Pierwsza płyta z tej serii wzbudziła entuzjazm krytyki i uznana została za najbardziej sensacyjny debiut roku. Przed tym wydarzeniem artysta miał za sobą pierwsze nagrania płytowe m. in. z *II Sonatą* i *Etudes-Tableaux* Rachmaninowa. Duże znaczenie w rozwoju osobowości artysty odegrał Fou Ts'ong, którego poglądy estetyczne w szczególny sposób bliskie były psychice młodego pianisty. Nelson Goerner w opinii wielu krytyków był najwybitniejszą postacią ostatniego Konkursu Chopinowskiego. Nie został jednak dopuszczony do ostatniego etapu. Z inicjatywy Marthy Argerich i Fou Ts'onga, tydzień po Konkursie wykonał on swój finałowy program w Filharmonii Narodowej. Koncert ten stał się wydarzeniem artystycznym i utrwalony został na tej właśnie płycie.

Kolejne występy artysty na Wyspach Brytyjskich stały się pasmem triumfów Goernera. Wrześniowe wydanie miesięcznika „BBC Music" z 1998 roku, przedstawiając kilkuzdaniowe charakterystyki ponad 250 postaci światowego życia muzycznego i próbując odpowiedzieć na pytanie „Who Is Who in Music", umieściło Nelsona Goernera w grupie „new blood", określającej tych pianistów spośród młodego pokolenia, których uważa za najbliższych wielkim mistrzom. Nelson Goerner mieszka na stałe w Genewie.

NELSON GOERNER

Born in 1969 in San Pedro, Argentina, Nelson Goerner is one of the most outstanding pianists of his generation. He began studying the piano with Jorge Garruba continuing his music studies at the National Conservatory in Buenos Aires under Juan Carlos Arabian and Carmen Scalcione. In 1986 he won First Prize at the Franz Liszt Competition in Buenos Aires. His exceptional talent was recognized by Martha Argerich whose support earned him grants from the CIMAE – Art and Science Foundation and the Mozarteum Argentino, allowing him to study with Maria Tipo at the Geneva Conservatory from where he graduated with distinction in 1991. That same year he was awarded top prize at the Piano Competition in Geneva, his success bringing invitations from many orchestras and concert halls including the Orchestre de la Suisse Romande (with whom he performed Chopin's *Concerto in E minor*). This was followed by a tour of Japan (1991) and a series of recitals in Paris, Frankfurt,

Geneva and Stuttgart. In March 1993 he made his Royal Festival Hall debut in both a recital and a concert performance of Mozart's *Concerto in C minor KV 491* with the Philharmonia Orchestra under Claus Peter Flor. During the 1994-95 season Goerner made another tour of Japan, appeared in Berlin with the Deutsche Symphonie Orchester under Andrew Davies (Mozart's *Concerto in C minor*) and performed Dohnanyi's *Variations* at the Royal Festival Hall with the London Philharmonic Orchestra. That same season he also performed at the Holly wood Bowl with the Los Angeles Philharmonic under David Zinman and played with the New Moscow Symphony Orchestra (Théâtre des Champs Élysées in Paris), the Philharmonia, the Royal Scottish National and Montreal Symphony orchestras. In 1993, he appeared at the prestigeous Lucerne Festival during the 50th Anniversary of Rachmaninov's death and won the critical acclaim of consert audiences in San Francisco, Milan, London, Istanbul and Washington.

In 1995, shortly before his arrival in Warsaw for the Chopin Competition, Goerner made his Wigmore Hall debut in London with an all Chopin recital, organised by the BBC. Following this recital he recived a proposal of an exclusive contract with EMI for a Chopin series, the first of which won unanimous critical acclaim and was hailed as the most sensational recording debut of the year, even though he already had to his credit several recordings including Rachmaninov's *Sonata II* and *Etudes Tableaux*. Goerner's artistic development was greatly influenced by Fou Ts'ong whose aesthetic values always appealed to the young pianist.

According to critical opinion, Nelson Goerner was the most outstanding pianist of the XIII Chopin Competition even though he did not reach the final round. On the initiative of Martha Argerich and Fou Ts'ong, a week after the competition Goerner gave a concert of his final-round programme at the National Philharmonic Hall. It was a memorable artistic event, a live recording of which is featured on this CD. Among his many successes that followed, was a series of appearances in the United Kingdom. In the September 1998 issue of 'BBC Music' which featured a 'Who's Who' of 250 musicians from around the world, Goerner was placed in the 'new blood' category of young artists comparable with the greatest maestros of the piano.

ORKIESTRA SYMFONICZNA FILHARMONII NARODOWEJ

Pierwszy koncert w wykonaniu Filharmonii Warszawskiej odbył się 5 listopada 1901 r. w nowo otwartym gmachu. Orkiestrą dyrygował Emil Młynarski, a jako solista wystąpił Ignacy Jan Paderewski, światowej sławy pianista, kompozytor i przyszły mąż stanu. W programie tego historycznego wieczoru znalazł się *Koncert fortepianowy a-moll* Paderewskiego oraz utwory Chopina, Moniuszki, Noskowskiego, Stojowskiego i Żeleńskiego.

Filharmonia Warszawska w dość krótkim czasie osiągnęła wysoki poziom, przyciągając wybitnych artystów z całego świata. Przed I wojną światową i w okresie międzywojennym stała się głównym ośrodkiem życia muzycznego w Polsce oraz jedną z wiodących instytucji muzycznych w Europie. Wystąpili tutaj niemal wszyscy słynni dyrygenci i soliści tamtych czasów, m.in.: Grieg, Honegger, Klemperer, Prokofiew, Rachmaninow, Ravel, Rodziński, R. Strauss, Strawiński, Arrau, Horowitz, Kempff, Rubinstein, Huberman i Sarasate.

W gmachu Filharmonii Warszawskiej odbyły się pierwsze trzy Międzynarodowe Konkursy Pianistyczne im. F. Chopina (1927, 1932, 1937), pierwszy Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. H. Wieniawskiego (1935) oraz pierwszy Festiwal Sztuki Polskiej (1937). Te wydarzenia świadczyły o aktywnym uczestnictwie Warszawy w europejskim życiu muzycznym.

Wybuch II wojny światowej przerwał działalność Filharmonii. W pierwszych dniach września 1939 r. gmach został zbombardowany, a pod koniec wojny legł w gruzach. Spośród 71 członków Orkiestry – 39 straciło życie.

W pierwszych latach powojennych Filharmonią Warszawską kierowali między innymi Olgierd Straszyński i Andrzej Panufnik. W styczniu 1950 r. dyrektorem i głównym dyrygentem został Witold Rowicki, który podjął się dzieła zorganizowania nowego zespołu. Pomimo trudnych warunków pracy, związanych z brakiem własnej siedziby (koncerty odbywały się m.in. w halach sportowych i teatrach), Orkiestra, dzięki staraniom Rowickiego, osiągnęła wysoki poziom, stając się wiodącym zespołem w Polsce. W październiku 1952 r. powstało „Studio Chóralne" pod auspicjami Filharmonii, będące zalążkiem chóru, który wystąpił po raz pierwszy z orkiestrą w maju 1953 r. Wtedy nadano mu

nazwę Chóru Filharmonii Warszawskiej i przyznano status zespołu profesjonalnego. W tym czasie Filharmonia zaczęła promować również koncerty kameralne, które do dzisiaj stanowią ważną część jej programu.

21 lutego 1955 r. nastąpiło otwarcie odbudowanego gmachu przy ul. Jasnej, mieszczącego Salę Koncertową na ponad 1000 miejsc oraz Salę Kameralną z 433 miejscami. W tym dniu Filharmonia Warszawska otrzymała miano Filharmonii Narodowej. Nowa nazwa określała status wiodącej instytucji muzycznej, jaki Filharmonia osiągnęła w Polsce. Stanowiła również bodziec do dalszego rozwoju artystycznego, nowych wyzwań i osiągnięć.

W latach 1955-58 orkiestrą kierował Bohdan Wodiczko, wybitny muzyk i miłośnik muzyki współczesnej, z którym współpracowali między innymi Arnold Rezler i Stanisław Skrowaczewski. Chór prowadził Roman Kuklewicz. Był to pomyślny okres dla Filharmonii: skład orkiestry został powiększony, a Sala Koncertowa zyskała organy. Ogromne uznanie, jakim cieszyły się wykonania muzyki współczesnej, doprowadziło do powstania w Filharmonii Narodowej Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Współczesnej, znanego jako „Warszawska Jesień", który z czasem stał się jednym z najważniejszych festiwali tego rodzaju na świecie. W 1958 r. Witold Rowicki został ponownie mianowany dyrektorem artystycznym i I dyrygentem Filharmonii. Stanowisko to piastował do 1977 r. Jako stali dyrygenci gościnni pracowali w tym okresie Stanisław Wisłocki i Andrzej Markowski, który w latach 1972-74 był również zastępcą dyrektora artystycznego.

1 lipca 1977 r. dyrektorem artystycznym i dyrygentem Filharmonii Narodowej został mianowany Kazimierz Kord. Od początku swojej pracy z orkiestrą kładł on nacisk na wzbogacenie repertuaru, dzięki czemu w programie kolejnych sezonów artystycznych znalazły się nie tylko dzieła symfoniczne, lecz również oratoryjne i operowe. Nowym przedsięwzięciem był cykl koncertów *Filharmonia Narodowa prezentuje* nagrywanych na żywo i utrwalanych na płytach przez Polskie Nagrania. Kierownictwo Chóru objął w sezonie 1978/79 Henryk Wojnarowski, który funkcję tę sprawuje do dzisiaj.

W latach 1979-90 stanowisko zastępcy dyrektora artystycznego i stałego gościnnego dyrygenta zajmował Tadeusz Strugała.

Dzisiaj zarówno Orkiestra jak i Chór Filharmonii Narodowej cieszą się popularno-

ścią i uznaniem na całym świecie. Orkiestra odbyła ponad 100 tournée na pięciu kontynentach. Występowała we wszystkich najważniejszych salach koncertowych, gorąco oklaskiwana przez słuchaczy i chwalona przez krytyków muzycznych za doskonałe, charyzmatyczne wykonania. Uczestniczyła również w wielu prestiżowych międzynarodowych festiwalach, m.in. w Wiedniu, Berlinie, Pradze, Bergen, Lucernie, Montreux, Moskwie, Brukseli, Florencji, Bordeaux i Atenach.

Orkiestra Filharmonii Narodowej uczestniczy regularnie w Międzynarodowych Konkursach Pianistycznych im. F. Chopina i w Festiwalu „Warszawska Jesień". Nagrywa również dla Polskiego Radia i Telewizji, polskich i zagranicznych firm płytowych oraz uczestniczy w nagraniach muzyki filmowej.

W sezonie Filharmonia Narodowa prezentuje ponad 80 koncertów symfonicznych, ponad 50 koncertów kameralnych oraz cykle koncertów dla dzieci i młodzieży w wykonaniu Orkiestry FN oraz orkiestr symfonicznych i zespołów kameralnych z Polski i zagranicy. Filharmonia organizuje również koncerty na terenie kraju, głównie w szkołach, w celu promowania muzyki klasycznej wśród młodego pokolenia.

Filharmonia Narodowa gościła wielu słynnych artystów z całego świata. Oprócz najwybitniejszych polskich dyrygentów wystąpili tutaj m.in: Hermann Abendroth, Gary Bertini, Herbert Blomstedt, Rafael Frühbeck de Burgos, Charles Dutoit, Philippe Entremont, Aram Chaczaturian, Yehudi Menuhin, Kurt Masur, Helmuth Rilling, Genadij Rożdiestwienski, Leopold Stokowski i Igor Strawiński. Spośród solistów koncertowali tu: Martha Argerich, Kathleen Battle, Arturo Benedetti Michelangeli, Teresa Berganza, Nigel Kennedy, Midori, Anne-Sophie Mutter, Dawid Ojstrach, Światosław Richter, Artur Rubinstein, Mścisław Rostropowicz, Henryk Szeryng, Pinchas Zukerman i wielu innych.

Obecnie Orkiestra Filharmonii Narodowej liczy 112 muzyków, a Chór 100 śpiewaków.

WARSAW PHILHARMONIC
The National Orchestra of Poland

The first musical performance of the Warsaw Philharmonic Orchestra took place on November 5, 1901 in the newly opened Philharmonic Hall. The artistic director and principal conductor of the Philharmonic

Orchestra Emil Młynarski conducted this inaugural concert. The soloist was the world -renowned pianist, composer and future statesman Ignacy Jan Paderewski. The program of this historic concert included Paderewski's *Piano Concerto in A minor* and works of other Polish composers: Chopin, Moniuszko, Noskowski, Stojowski and Żeleński.

The early years of the Orchestra were characterized by the gradual achievement of a high level of professionalism and numerous performances by outstanding soloists and conductors from all over the world. Before the World War I and in the inter-war period the Warsaw Philharmonic was the main centre of musical activity in Poland and also one of the leading centres of music in Europe. Almost all the outstanding conductors and soloists of the day appeared with the orchestra, including Grieg, Honegger, Klemperer, Prokofiev, Rakhmaninov, Ravel, Rodzinski, R. Strauss, Stravinsky, Arrau, Horowitz, Kempff, Rubinstein, Huberman and Sarasate.

The first three International Chopin Piano Competitions (1927, 1932, 1937), in which the Orchestra participated were held in the Hall, as well as the first International Wieniawski Violin Competition (1935) and the first Public Festival of Polish Art (1937). Those events showed Warsaw's active participation in European musical life.

After 38 years of prosperity, the outbreak of the World War II brought a temporary halt to the activities of the Philharmonic. The Hall was bombed and partially burnt in the first days of September 1939 and completely destroyed by the end of the war. The orchestra lost 39 of its 71 players.

In the first years after the war, Straszyński and Panufnik conducted the Warsaw Philharmonic Orchestra. In January 1950 Witold Rowicki was appointed director and principal conductor. He took it upon himself to organize a new ensemble. Despite the lack of its own hall and difficult working conditions, the Orchestra made rapid progress. Performances were organized in different places, such as sports halls and theatres. The orchestra improved systematically during the first years under Rowicki and became a leading Polish ensemble. Their first concert abroad took place at the 1951 International Youth Festival in Berlin and was followed up by a tour of Romania in

1952. In October 1952, a 'Choir Studio' under the auspices of the Philharmonic was established. This studio was the origin of the mixed choir, which appeared for the first time in a symphony concert with the Orchestra in May 1953. Since then the Choir has received the name of the Warsaw Philharmonic Choir with a status of a fully professional ensemble. Also at that time the Warsaw Philharmonic started to promote its own chamber music series, which it still does today.

On February 21, 1955 the rebuilt Philharmonic Hall in Jasna Street was re-opened, with a large hall of over 1000 seats and a 433 seat hall for chamber music. On that day the Warsaw Philharmonic received the status of the National Philharmonic of Poland. This represented the status which the Philharmonic had achieved in Poland as the leading institution of its kind in the country. It also provided new opportunities and challenges for the future.

From 1955 until 1958 Bohdan Wodiczko, an outstanding musician and enthusiast of modern music conducted the Orchestra. Arnold Rezler and Stanisław Skrowaczewski also worked with the Orchestra, and Roman Kuklewicz directed the Choir. It was a good period for the Warsaw Philharmonic: the orchestra was enlarged, the hall gained an organ, and performances of modern music achieved great success leading to the establishment of the First International Festival of Contemporary Music, in October 1956, known as 'Warsaw Autumn'. In 1958 Witold Rowicki was again appointed artistic director and principal conductor of the orchestra, a post he held until 1977. Stanisław Wisłocki and Andrzej Markowski were also working with the Orchestra as permanent guest conductors, the latter serving also as deputy to the artistic director from 1972 to 1974.

On July 1, 1977 Kazimierz Kord was appointed artistic director and principal conductor of the Warsaw Philharmonic – National Orchestra of Poland. From the beginning of his work with the Orchestra he put stress on enriching the repertoire. As a result, along with the symphonies, oratorios and operas were performed in the Hall. A new venture was the series of performances *The National Philharmonic Presents* recorded live and released by the Polskie Nagrania recording company. At the beginning of the 1978/79 season Henryk Wojnarowski took

over the leadership of the choir. Tadeusz Strugała worked with the Orchestra as permanent guest conductor, serving also as deputy to the artistic director from 1979 to 1990.

Today both the Warsaw Philharmonic Orchestra and the Choir have world-wide popularity and appreciation. The orchestra has made over 100 tours on five continents. It has performed in all major concert halls applauded by audiences and critics for its charismatic music making. It has taken part in many international festivals – in Vienna, Prague, Bergen, Lucerne, Berlin, Montreux, Moscow, Brussels, Florence, Bordeaux and Athens, to mention just a few.

The Orchestra participates regularly in the famousInternational Chopin Piano Competition and 'Warsaw Autumn' Festival. It also makes recordings for the Polish Radio and Television, Polish and international record companies as well as participates in film music recordings.

Each season the Philharmonic presents over 80 symphony concerts, more than 50 chamber concerts and a special series of concerts for children, featuring the Orchestra as well as guest symphony orchestras and chamber ensembles both Polish and foreign. The Philharmonic also organizes music programs throughout the country especially for schools and smaller cultural centres to promote classical music and educate the young generation.

The Warsaw Philharmonic has hosted many famous artists from all over the world. Apart from all the outstanding Polish conductors, many renowned foreign conductors have stood on the podium, among them: Hermann Abendroth, Gary Bertini, Herbert Blomstedt, Rafael Frühbeck de Burgos, Charles Dutoit, Philippe Entremont, Aram Khachaturian, Yehudi Menuhin, Kurt Masur, Helmuth Rilling, Gennady Rozhdestvensky, Leopold Stokowski and Igor Stravinsky. Many brilliant soloists have appeared here including Martha Argerich, Kathleen Battle, Arturo Benedetti Michelangeli, Teresa Berganza, Nigel Kennedy, Midori, Anne--Sophie Mutter, David Oistrakh, Sviatoslav Richter, Artur Rubinstein, Mstislav Rostropovich, Henryk Szeryng, Pinchas Zukerman and many others.

At present the Warsaw Philharmonic Orchestra has 112 instrumentalists and the Choir has 100 members.

KAZIMIERZ KORD

Od 22 lat dyrektor naczelny i artystyczny Filharmonii Narodowej. Jako artysta bardzo związany z własnym krajem, od początku swej działalności prowadził polskie instytucje muzyczne. W 1962 roku został najmłodszym szefem teatru operowego w świecie – dyrektorem i kierownikiem artystycznym Miejskiego Teatru Muzycznego w Krakowie. W czasie ośmioletniej pracy przygotował ok. 30 premier operowych i baletowych, a także reżyserował – dzięki jego działalności instytucja ta osiągnęła szczytowy poziom artystyczny. Przez 4 lata był szefem Wielkiej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia i Telewizji w Katowicach.

Od 1977 roku jest dyrektorem Filharmonii Narodowej, która w tym czasie ugruntowała swą pozycję w świecie. Z zespołami FN odbył ponad 30 wielkich, uwieńczonych sukcesami, tournées koncertowych, które objęły najważniejsze ośrodki muzyczne świata.

Równolegle z działalnością w kraju, rozpoczął występy poza granicami Polski, dyrygując wieloma orkiestrami w Europie, Japonii i Ameryce.

Wielkim jego osiągnięciem na polu muzyki operowej była wieloletnia współpraca z Metropolitan Opera w Nowym Jorku (*Dama Pikowa*, *Aida*, *Cosi fan tutte*, *Borys Godunow* na otwarcie sezonu 1977/78, *Macbeth*) i z Operą w San Francisco (m.in. *Falstaff* i *Otello*). W Europie związany był z teatrami operowymi Amsterdamu, Monachium, Düsseldorfu, Londynu (Covent Garden) i Kopenhagi (Królewska Opera). W Stanach Zjednoczonych dyrygował wieloma zespołami symfonicznymi m.in. w Chicago, Cleveland, Pittsburghu, Detroit, Dallas, Cincinnati (gdzie przez pewien czas był pierwszym gościnnym dyrygentem). W Europie koncertował m.in. w Londynie, Paryżu, Berlinie, Wiedniu, Rzymie, Amsterdamie, Leningradzie, Hamburgu, Kolonii, Frankfurcie, Moskwie i Stuttgarcie. W latach 80. przez 6 sezonów był szefem Orkiestry Südwestfunk Baden-Baden. W Japonii był gościem orkiestr m.in. w Osace i Tokio.

Jego zainteresowania artystyczne obejmują dzieła różnych epok i stylów, jednak preferencje muzyczne koncentrują się na wielkich formach o dużych napięciach dramatycznych i utworach współczesnych, prezentowanych m.in. podczas Warszawskiej

Jesieni, Forum Lutosławskiego czy Festiwalu w Donaueschingen.

Dokonał wielu radiowych i płytowych nagrań dla renomowanych firm płytowych Decca, Deutsche Grammophon, EMI, Philips. Z ostatnich nagrań dokonanych z zespołami Filharmonii Narodowej należałoby wymienić wszystkie symfonie Beethovena (PolMusic, CD Accord), utwory Góreckiego (Philips), Szymanowskiego, Pendereckiego, Panufnika i Szymańskiego (CD Accord).

Posiada liczne nagrody i odznaczenia krajowe i zagraniczne.

KAZIMIERZ KORD

Kazimierz Kord has been the Artistic Director and principal conductor of the Warsaw Philharmonic – National Orchestra of Poland for 22 years. Throughout his artistic career, he has been very closely linked to his own country where he was directing leading Polish musical institutions. In 1962, he was the youngest musician in the world to become the Director and conductor of an Opera House – the Cracow Musical Theatre. During his eight years of work there, he prepared over 30 opera and ballet premières and also directed. Thanks to his efforts, the Musical Theatre achieved a leading position in Poland. For 4 years, he was the Director of the Polish Radio National Symphony Orchestra in Katowice.

From 1977 onwards, he has been the Artistic Director of the Warsaw Philharmonic - National Orchestra of Poland, which has since established its position internationally. He has accompanied the Warsaw Philharmonic on more than 30 successful concert tours in the world's most prestigious musical centres. Simultaneously to his activities in Poland, he began appearing abroad, conducting numerous orchestras in Europe, Japan and America.

One of his great achievements in the field of opera was his long collaboration with the Metropolitan Opera in New York where he prepared *The Queen of Spades*, *Aida*, *Cosi fan tutte*, *Macbeth* and, for the opening of the 1977/78 season, *Boris Godunov*. He also worked with the Opera in San Francisco where he prepared, amongst others, *Falstaff* and *Otello*. In Europe, he has worked with the opera houses of Amsterdam, Munich, Düsseldorf, London (Covent Garden) and Copenhagen (Royal Opera).

In the United States, he has conducted numerous symphony orchestras, notably in Chicago, Cleveland, Pittsburgh, Detroit, Dallas, Cincinnati (where he was the first guest conductor). In Europe, he has performed, among other cities, in London, Paris, Berlin, Rome, Amsterdam, Leningrad, Hamburg, Cologne, Frankfurt, Vienna, Moscow and Stuttgart. In the 1980s he was the Artistic Director of the Südwestfunk Orchester Baden-Baden for 6 seasons. In Japan, he conducted the orchestras in Osaka and Tokyo.

His artistic interest cover several epochs and styles, however his preference goes towards large forms with dramatic tension and contemporary works, presented during the 'Warsaw Autumn' Festival, Lutosławski Forum and the Donaueschingen Festival.

He has made recordings for such prestigious labels as Decca, Deutsche Grammophon, EMI and Philips. Among his latest releases are the complete Beethoven's symphonies (Polmusic, CD Accord), Górecki's *Symphony No. 3* (Philips) and works by Szymanowski, Penderecki, Panufnik and Szymański (CD Accord). He has been awarded numerous prizes and distinctions in Poland and abroad.

CD ACCORD ORIGINAL RECORDING

Nagranie zrealizowano podczas koncertu
w Sali Koncertowej Filharmonii Narodowej
w Warszawie, 28 i 29 października 1995 roku

Recorded live at Warsaw Philharmonic Concert Hall, October 28-29, 1995

Recording producers:
Andrzej Sasin, Julita Emanuiłow

Editing & mastering:
Julita Emanuiłow

Editor:
Music Discovery Production
Stanisław Leszczyński,
Magdalena Tokarska

Cover photo:
Marek Suchecki

Backcover photo:
Omar Garrido

Cover design & layout:
Tadeusz Kazubek

ACD 090-2

© ℗ 2000 CD ACCORD

internet: www.cdaccord.com.pl
e-mail: cdaccord@cdaccord.com.pl
e-mail: sales@cdaccord.com.pl

Distributed by Universal Music Polska
03-301 Warszawa, ul. Jagiellońska 78
tel: (+48 22) 811 80 61, 675 78 60
fax: (+48 22) 675 72 78
internet: www.universalmusic.pl

ACD 090-2

ACD 090-2

CD ACCORD

Fryderyk Chopin

(1810 - 1849)

1 **Fantazja A-dur na tematy polskie op. 13** 14'35
Fantasia on Polish Airs in A major Op. 13

Koncert fortepianowy e-moll op. 11
Piano Concerto in E minor Op. 11

2 *Allegro maestoso* 19'59
3 *Romanza* 9'45
4 *Rondo* 9'47

TT: 54'12

NELSON GOERNER – ***fortepian / piano***

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Narodowej w Warszawie
Warsaw Philharmonic – National Orchestra of Poland
KAZIMIERZ KORD – ***dyrygent / conductor***

Nagranie zrealizowano podczas koncertu w Sali Koncertowej Filharmonii Narodowej
w Warszawie, 28 i 29 października 1995 roku
Recorded live at Warsaw, Philharmonic Concert Hall, October 28-29, 1995

CHOPIN • NELSON GOERNER • Warsaw Philharmonic / KORD

CHOPIN • NELSON GOERNER • Orkiestra FN / KORD

CD ACCORD

ACD 090-2 ©℗ 2000 CD ACCORD

accord
MADE IN POLAND

music DISCOVERY productions

UNIVERSAL
UNIVERSAL MUSIC POLSKA

5 902176 500900

ACD 090-2